

Gebelerin cinsel yaşam kalitesinin belirlenmesi

Determining the quality of sexual life of pregnant

Ebrar Hacıköylü¹, Duygu Murat Öztürk²

ÖZ

AMAÇ: Bu çalışma ile gebelerin cinsel yaşamını etkileyen faktörler ve cinsel yaşam kalitesini incelemek amaçlanmıştır.

GEREÇ ve YÖNTEMLER: Tanımlayıcı, kesitsel bir çalışmadır. Çalışma, 20 Ocak-20 Mart 2023 tarihleri arasında Suluova Devlet Hastanesi ve Amasya Sabuncuoğlu Eğitim Araştırma Hastanesinin Kadın Doğum Polikliniğine başvuran çalışmaya katılmayı kabul eden 113 gebe ile gerçekleştirilmiştir. Veriler, kişisel verileri içeren 25 soruluk anket ve Cinsel Yaşam Kalitesi-Kadın ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden kişilerden yazılı onamı alınmıştır. Veriler IBM Sosyal Bilimlerde İstatistik paket programı (SPSS) ile %, frekans ve normallik dağılımına göre Mann-Whitney U testi kullanılarak analiz edilmiştir. İstatistiksel anlamlılık sınırı olarak $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

BULGULAR: Gebelerin yaş ortalaması $28,12 \pm 5,72$, gebelik haftası ortalaması $32,53 \pm 7,88$ 'dir. Çalışmaya katılan gebelerin cinsel yaşam kalitesi toplam ölçek puan ortalaması $80,86 \pm 14,76$ 'dır. Gebelerin cinsel istek düzeyini algılaması ile ölçek toplam puanı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,001$). Cinsel istek düzeyine hiç yok cevabını verenlerin düşük, orta ve fazla cevabını verenlerden yüksek bulunmuştur. Hiç yok ile orta cevabını verenler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Orgazm sıklığı ile ölçek toplam puanı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,001$). Hiç orgazm yaşamayanlar ile her zaman orgazm yaşayanlar, bazen orgazm yaşayanlar ile her zaman orgazm yaşayanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p=0,001$ ve $p=0,000$). Ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,87 olarak bulunmuştur.

SONUÇ: Çalışmaya katılan gebelerin cinsel yaşam kaliteleri ölçek puanının yüksek olduğu görülmüştür. Gebe sayısının kısıtlı olması nedeniyle daha fazla gebeye ulaşan çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: cinsellik, ebe, gebelik, yaşam kalitesi

ABSTRACT

OBJECTIVE: With this study, the variables of the sexual life of pregnant women and the scope of their sexual life.

MATERIAL and METHODS: It is a descriptive, cross-sectional study. The study was conducted with 113 pregnant women who applied to the Gynecology Polyclinic of Suluova State Hospital and Amasya Sabuncuoğlu Training and Research Hospital between January 20 and March 20, 2023, and agreed to participate in the study. Data were collected using a 25-question survey containing personal data and the Sexual Life Quality-Female scale. Written consent was obtained from people who agreed to participate in the study. The data were analyzed using the IBM Statistical Package for Social Sciences (SPSS) package program according to %, frequency and normality distribution using the Mann-Whitney U test. $P < 0.05$ was accepted as the limit of statistical significance.

RESULTS: The average age of pregnant women is 28.12 ± 5.72 , and the average week of pregnancy is 32.53 ± 7.88 . The average sexual life quality scale score of the pregnant women participating in the study was 80.86 ± 14.76 . The total score of the scale was found to be statistically significant in terms of pregnant women's perception of their level of sexual desire ($p=0.001$). The sexual desire level of those who answered none was found to be higher than those who answered low, medium and high. A statistically significant difference was found between those who answered none and moderate. Orgasm frequency and scale total score were found to be statistically significant ($p=0.001$). It was found to be statistically significant between those who never experience orgasm and those who always experience orgasm, and between those who sometimes experience orgasm and those who always experience orgasm ($p=0.001$ and $p=0.000$). The Cronbach alpha value of the scale was found to be 0.87.

CONCLUSION: It was observed that the sexual life quality scale score of the pregnant women participating in the study was high. Due to the limited number of pregnant women, studies reaching more pregnant women are needed.

Keywords: midwife, pregnancy, quality of life, sexuality

Bu çalışma 9.Uluslararası 13. Ulusal Ebelik Öğrenci Kongresi'ne sözel bildiri olarak sunulmuştur.

¹Suluova Devlet Hastanesi, Amasya, Türkiye

²Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Amasya, Türkiye

Yazışma Adresi/ Correspondence:

Uzm. Ebe, Ebrar Hacıköylü
Amasya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ebelik Anabilim Dalı, Suluova Devlet Hastanesi, Amasya, Türkiye
Tel: +90 553 876 85 00
E-mail: ebrar.hacikoylu@hotmail.com

Geliş/ Received: 25.10.2024

Kabul/ Accepted: 18.11.2024



GİRİŞ

Gebelikte kadında hem fizyolojik hem de psikolojik birçok değişiklikler olur.^[1,2] Bu süreçte cinsel hayatına dair de değişiklikler yaşayabilir. Gebe ve ailesi bu değişikliklere uyum sağlamaya çalışır.^[3]

Cinsel sağlığın fiziksel, psikososyal ve sosyokültürel birçok boyutu vardır ve bu boyutların hepsinin tam bir iyilik halinde olması beklenir.^[4,5] Fakat gebelik döneminde kadının gebe kalma sürecinde yer alan faktörler, yardımcı

üreme tekniklerinin kullanımı, düşük veya ölü doğum öyküsü ile çeşitli sağlık problemlerinin yaşanma durumu, gebelikte cinselliği etkileyebilmektedir.^[6] Önceki gebelikte tekrarlayan düşük, erken doğum, servikal yetmezlik, şimdiki gebeliğinde düşük tehdidi, erken doğum tehdidi, erken membran rüptürü, vaginal kanama, genital bölgede enfeksiyon, eşte cinsel yolla bulaşan enfeksiyon varlığı gibi sorunlar kişilerin cinsel yaşam kalitesini etkilemektedir.^[6]

Ayrıca tüm bu sorunlar trimesterlere göre de farklılık göstermektedir.^[7] İlk trimesterde sık görülen rahatsızlıklar, memelerde cinsel uyarılmaya bağlı süt gelmesi gibi fiziksel değişimler çiftin cinselliğini olumsuz etkileyebilir. Buna karşın gebeliğin erken döneminde kadında cinsel uyarılmada artış ve birden fazla orgazm yaşamasına da yol açabilir. İkinci trimesterde gebeliğin kabul edilmesi ve fiziksel değişimlerin azalması nedeniyle cinsel yaşam normalleşebilir.^[8] Gebelerin 1. ve 3. trimesterde cinsel işlev bozukluğu yaşadıkları özellikle dispareniye şikâyetçi olduklarını belirten çalışmaya rastlanmıştır.^[7]

Gebelikte cinsel yaşamı fizyolojik ve psikolojik değişikliklerin dışında kültürel yapıda etkileyebilmektedir.^[6] Bu konuda İspanya'da yapılan bir çalışmada gebelere anneleri tarafından aktarılan normlar ve dini inançlara bağlı olarak gebelikte cinsel yaşamın azaldığı tespit edilmiştir.^[9]

Gebelerin içinde bulunduğu ekonomik durum da cinsel yaşamlarını etkileyebilmektedir. Gebelikte birlikte artan sorunluluklara bağlı olarak çiftler stress, kaygı yaşayabilmektedir. Bu durum ise çiftler arasındaki sorunların büyümesine ve cinsel yaşamlarında sıkıntı yaşamalarına sebep olabilmektedir.^[3]

Cinsellik insan yaşamında önemli bir yere sahip olmasına rağmen günümüzde rahat konuşulan bir konu olamaması nedeniyle kişiler yanlış bilgiler edinebilmektedir. Bu durum ise gebelerin cinsel yaşamını olumsuz yönde etkileyebilmektedir.^[3]

Gebelikte cinselliğinin araştırıldığı çalışmalarda, gebelerin %21,8'i cinsel yaşam ile ilgili sorun yaşadığını, gebelerin %83,2'si cinsel ilişki sıklığının azaldığını, %80'i ise cinsel istekte azalma olduğunu bildirdikleri görülmektedir.^[10,11]

Tüm bu sebepler doğrultusunda gebelikte cinsel yaşam kalitesinin belirlenmesi büyük öneme sahiptir. Bu çalışma ile gebelerin cinsel yaşamını etkileyen faktörler ve cinsel yaşam kalitesini incelemek amaçlanmaktadır.

GEREÇ ve YÖNTEMLER

Bu çalışmanın amacı gebelerin cinsel yaşamını etkileyen faktörler ve cinsel yaşam kalitesini incelemektir.

Tanımlayıcı, kesitsel çalışma tipte olan bu çalışma, 20 Ocak – 20 Mart 2023 tarihleri arasında Suluova Devlet Hastanesi ve Amasya Sabuncuoğlu Eğitim Araştırma Hastanesinin Kadın Doğum Polikliniğine başvuran çalışmaya katılmayı kabul eden 113 gebe ile gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın örnekleme için, G*Power 3.1.9.4 analizi programı kullanılarak (%95 güven (1- α), %95 test gücü (1- β) ve d=0,3 etki büyüklüğü) en az 111 katılımcı için uygun bulundu.

Çalışmanın dâhil edilme kriterleri 18 yaş üstü gebe olmak, okur yazar olmak, çalışmaya katılmayı kabul etmektir. Dışlanma kriterleri ise gebenin anket doldurmaya devam etmemesidir.

Çalışmada veriler gebelerden, kişisel bilgi formu, cinsel yaşam kalitesi ölçeği-kadın kullanılarak yüz yüze kendileri tarafından doldurularak toplanmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden kişilerden yazılı onam alınmıştır.

Kişisel bilgi formu, araştırmacılar tarafından literatür incelenerek sosyodemografik (yaş, cinsiyet, medeni durum, öğrenim düzeyi), cinsel yaşam ve mevcut cinsel yaşamla ilgili sorunlara ait bilgiler içeren toplam 25 sorudan oluşmaktadır.

Cinsel Yaşam Kalitesi Ölçeği– Kadın (CYKÖ-K), Symonds ve ark. tarafından geçerlik ve güvenilirliği yapılmış bir ölçektir.^[12] Ölçek 18 yaşın üzerindeki tüm kadınlara uygulanabilen bir ölçektir, ancak ölçeğin orjinalinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması 18–65 yaş grubundaki kadınlarda yapılmıştır. Ölçek bireylerin kendi kendine yanıtlayabilecekleri, uygulanışı kolay ve altılı Likert tipinde olup, 18 maddeden oluşmaktadır. Her bir maddenin son dört hafta içindeki cinsel yaşamı düşünülerek yanıtlanması beklenmektedir. Ölçeğin orjinalinde her bir maddenin 1–6, yada 0–5 arasında puanlanabileceği belirtilmektedir. Bu çalışmada 1–6 puan sistemi (1= Tamamen katılıyorum, 2= Büyük ölçüde katılıyorum, 3= Kısmen katılıyorum, 4= Kısmen katılmıyorum, 5= Büyük ölçüde katılmıyorum, 6= Hiç katılmıyorum) kullanılmıştır. Bu şekilde ölçekten alınabilecek puan aralığı 18–108 arasındadır.^[12] Ölçekten alınan toplam puan 100'e dönüştürülmektedir. Toplam ölçek puanının 100'e dönüştürülmesi için; (Ölçekten alınan ham puan-18) \times 100/90 formülünün kullanılması gerektiği belirtilmektedir. Ölçekten alınan puanın yüksek olması cinsel yaşam kalitesinin iyi olduğunu göstermektedir.^[13] Çalışmamızda ölçeğin cronbach alfa değeri 0,87 olarak bulunmuştur.

Araştırmanın yapılabilmesi için Amasya Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulundan etik kurul onayı (Onay tarihi: 20.01.2023, Sayı:

E-30640013-050.01.04-113340), Amasya Sabuncuoğlu Şerefeddin Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nden (Onay tarihi: 08.02.2023, Sayı: E-62949364-051.08-208871847) ve Suluova Devlet Hastanesi'nden (Onay tarihi: 08.02.2023, Sayı: E-54300783-800-208938072) kurum izinleri alınmıştır. Katılımcılara araştırmanın amacı ve verilerin ne amaçla kullanılacağı hakkında gerekli açıklama yapılmış ve araştırmaya katılmayı kabul eden bireylerden sözlü ve yazılı onam alınmıştır.

Veriler %, frekans ve normallik dağılımına göre parametrik veya non parametrik testler seçilerek analiz edilmiştir. Kategorik verilerin karşılaştırılmasında ise Ki-Kare ve Fisher's Exact test kullanılmıştır. Değerlendirmelerde IBM Sosyal Bilimlerde İstatistik Paket Programı (SPSS –Statistical Package for Social Sciences) sürüm 22 programı kullanılmış olup, istatistiksel anlamlılık sınırı olarak $p < 0,05$ kabul edilmiştir.

BULGULAR

Çalışmaya katılan gebelerin sosyodemografik ve obstetrik özelliklerine ait bilgilere Tablo 1'de yer verilmiştir. Gebelerin yaş ortalaması $28,12 \pm 5,72$ 'dir.

Gebelerden %48,7'sinin cinsel istek düzeyinin orta, %26,5'inin cinsel ilişki sıklığının hiç, %61,1'inin orgazm sıklığının bazen olduğu saptanmıştır. %72,6'sının cinsel ilişki sırasında sorun yaşamadığı belirlenmiştir. %50,4'ünün gebelikte cinsel ilişkiyi tehlikeli bulmadığı, %33,6'sının tehlikeli bulduğu, %15,9'unun fikrinin olmadığı, tehlikeli bulma nedenlerinin ise %10,6 oranında en çok erken doğum riski olduğu tespit edilmiştir. Gebelik öncesine göre cinsel istek düzeyleri incelendiğinde ise %56,6'sında azaldığı, %38,9'unda değişiklik olmadığı, %3,5'inde ise artış olduğu saptanmıştır. Gebelerin %16,8'i cinsel sağlıkla ilgili bilgi almak istediğini %83,2'si ise bilgi almak istemediğini belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan gebelerin cinsel yaşam kalitesi toplam ölçek puan ortalaması $80,86 \pm 14,76$ 'dır (Tablo 2).

CYKÖ-K ölçek toplam puanı ile gebelerin cinsel istek düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği tabloda gebelerin cinsel istek düzeyini algılaması ile ölçek toplam puanı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Hiç yok ile orta cevabını verenler arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur ($p = 0,001$) (Tablo 3).

CYKÖ-K ölçek toplam puanı ile gebelikte orgazm sıklığı arasındaki ilişkinin incelendiği tabloda orgazm sıklığı ile ölçek toplam puanı istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p = 0,001$). Hiç orgazm yaşamayanlar ile her zaman orgazm yaşayanlar, bazen orgazm yaşayanlar ile her zaman orgazm yaşayanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p = 0,001$ ve $p = 0,000$) (Tablo 3).

Tablo 1. Katılımcıların sosyodemografik ve obstetrik özellikleri

	Ort.	Median	S. S	Min	Max
Yaş	28,12	27,00	5,72	18,00	44,00
Eşin yaşı	31,46	31,00	6,41	19,00	52,00
Gebelik sayısı	2,15	2,00	1,27	1,00	7,00
Düşük/kürtaj sayısı	0,30	0,00	0,63	0,00	3,00
Yaşayan çocuk sayısı	0,85	1,00	1,01	0,00	4,00
Gebelik haftası	32,53	35,00	7,88	6,00	40,00
Evlilik yaşı	23,13	22,00	4,15	15,00	36,00
Evlendikten sonra gebe kalma süresi	1,47	1,00	1,38	1,00	11,00

Tablo 2. Katılımcıların gebelik dönemindeki cinsel yaşamla ilgili bulguları

	Ort.	Median	Min	Max
Gebelikte cinsel ilişki sıklığı	2,46±1,12	2,00	1,00	4,00
Orgazm sıklığı	1,69±0,54	2,00	1,00	3,00
Toplam ölçek puan	80,86±14,76	82,22	36,67	0
			N	%
Gebelikte cinsel istek düzeyi	Hiç yok		24	21,20
	Az		33	29,20
	Orta		55	48,70
	Fazla		1	0,90
Gebelikte cinsel ilişki sıklığı	Hiç		30	26,50
	Ayda bir		28	24,80
	On beş günde bir		28	24,80
	Haftada 1-2		27	23,90
Orgazm sıklığı	Hiç		39	34,50
	Bazen		69	61,10
	Her zaman		5	4,40
Cinsel ilişki sırasında sorun yaşama	Evet		31	27,40
	Hayır		82	72,60
Cinsel ilişkiyi tehlikeli bulma	Tehlikeli buluyorum		38	33,60
	Tehlikeli bulmuyorum		57	50,40
	Fikrim yok		18	15,90
Tehlikeli bulma nedenleri	Düşük riski		8	7,10
	Erken doğum riski		12	10,60
	Kanama riski		4	3,50
	Enfeksiyon riski		5	4,40
	Ağrı riski		5	4,40
	Bebeğin zarar görebileceği riski		4	3,50
Gebelik öncesine göre cinsel istek düzeyi	Azaldı		64	56,60
	Değişiklik yok		45	39,90
	Arttı		4	3,50
Cinsel sağlıkla ilgili bilgi almak isteme durumu	Evet		19	16,80
	Hayır		94	83,20
	Toplam		113	100

Tablo 3. CYKÖ-K ölçek toplam puanı ile gebelikte orgazm sıklığı ve cinsel istek düzeyi arasındaki ilişki

	<i>Gebelikte orgazm sıklığı</i>	<i>N</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>p</i>
Toplam ölçek puan	Hiç	39	48,51	0,001*
	Bazen	69	58,40	
	Her zaman	5	103,90	
Toplam ölçek puan	Hiç	39	20,38	0,001**
	Her zaman	5	39,00	
Toplam ölçek puan	Bazen	69	35,30	0,000**
	Her zaman	5	67,90	
	<i>Gebelikte cinsel istek düzeyi</i>	<i>N</i>	<i>Mean Rank</i>	<i>p</i>
Toplam ölçek puan	Hiç yok	24	27,54	0,001**
	Orta	55	45,44	

*Kruskal-Wallis, **Mann-Whitney U

TARTIŞMA

Yaptığımız çalışmada sosyodemografik özellikler ile cinsel yaşam kalitesi arasında ilişki saptanmazken aynı şekilde Koyun'un (2012) yaptığı çalışmada ise sosyodemografik özelliklerin cinsel fonksiyonları etkilemediği belirtilmiştir.^[14]

Çalışmamızda cinsel yaşam kalitesi ölçek puanı yüksek bulunmuştur. Bilge ve ark.'nın (2021) yaptıkları çalışmada benzer bir puan bulunurken,^[7] Güney ve Bal'ın yaptıkları çalışmada gebelerin yaklaşık yarısının cinselliğe dair olumlu tutum geliştirdikleri,^[15] Yıldız Karaahmet ve Madenoğlu Kıranç'ın (2022) yaptıkları çalışmada ise cinsel memnuniyet düzeyinin düşük olduğu saptanmıştır.^[16] Bu noktada literatürdeki çalışmaların farklılık gösterdiği söylenebilir.

Çalışmamızda gebelerin %56,6'sı gebelik öncesine göre cinsel istekte azalma olduğunu belirtmişlerdir. Aslantekin Özçoban ve Yalnız Dilcen'nin (2022)^[17] ve Topatan ve Koç'un (2020)^[11] yaptıkları çalışmada çalışmamıza benzer şekilde gebelerin cinsel istek düzeylerinde gebelik öncesine göre azalma olduğu tespit edilmiştir. Yaptığımız çalışmada gebelerin %33,6'sı gebelikte cinsel ilişkiyi tehlikeli bulurken, Bilen Sadi ve Aksu'nun (2016)^[18] yaptıkları çalışmada %42,9'unun güvenli bulmadığı, Topatan ve Koç'un (2020)^[11] yaptıkları çalışmada bu oranın daha da arttığı ve gebelerin %71,9'u gebelikte cinselliği güvenli bulmadığını belirttikleri görülmektedir.

Özkan ve ark.'nın (2008) yaptıkları çalışmada gebelerin %61'inin özellikle de gebeliğinin son dönemlerinde cinsel ilişki sıklığının haftada 1–2 kez olduğu bildirilmiştir.^[19] Babazadeh ve ark. (2013) İran'da yaptıkları çalışmada gebelerde cinsel istekte ve ilişki sıklığında azalma olduğu (sırasıyla %69,7, %81,8) belirlenmiştir. Çoğunluğunun bebeğe zarar verme konusunda endişe yaşadığı ve gebelikte cinsellikle ilgili sağlık profesyonellerinden sadece %24,2'sinin bilgi aldığı belirlenmiştir.^[20] Bouzouita ve ark. (2018) yaptıkları çalışmada gebelerin %70'inin cinsel yaşamlarında

sorun yaşadıkları, gebelik döneminde cinsel ilişkide, cinsel istekte ve orgazmda azalma yaşadıkları, bu durumların bilgi eksikliğine, sosyodemografik özelliklere ve yanlış inançlara bağlı yaşadıkları belirlenmiştir.^[21] Oche ve ark. (2020) çoğunluğu 3. Trimesterde olan gebelerle yapılan çalışmada gebelerin %87,9'u cinsel ilişkiyi güvenilir bulduklarını ve %61,1'i cinsel ilişkiden tatmin olduklarını belirtmişlerdir.^[22] Ninivaggio ve ark. (2017) yaptıkları çalışmada gebelik ilerledikçe cinsel işlevin azaldığı saptanmıştır.^[23] Buna göre çalışmamızda olduğu gibi literatürdeki çalışmada da gebelerin gebelik döneminde cinsel istekte azalma ve cinselliği tehlikeli buldukları tespit edilmiştir.

Çalışmamızda gebelerden %34,5'u gebelik döneminde hiç orgazm yaşamadığını, 23,9'u ilişki sıklığını haftada 1–2 kez olarak belirtmişlerdir. Arıca ve ark.'nın (2012) yaptıkları çalışmada hiç orgazm olamama oranı %30 iken haftada iki veya daha fazla ilişki sıklığının %49,4 oranında olduğu tespit edilmiştir.^[24] Koyun'un (2012) yaptığı çalışmada da gebelerin %65'inde cinsel ilişki sıklığının azaldığı belirlenmiştir.^[17] Yani kadınların gebelik döneminde orgazm yaşama durumları ve cinsel ilişki sıklıkları azalabilmektedir.

Gebelerin cinsel sağlık ile ilgili bilgi alma durumları da gebelikte cinselliği etkileyebilmektedir. Çalışmamızda gebelerin %45,55'i cinsel sağlık ile ilgili bilgi almak istediğini belirtmişlerdir. Yuvarlan ve Beydağ'ın (2024) yaptıkları çalışmada gebelerin %71,9'unun gebelikte cinsel yaşamla ilgili sağlık çalışanlarından bilgi almadıkları saptanmıştır ve bilgi alma durumunun, bazı sosyodemografik özelliklerin gebelerin cinselliğe yönelik tutumlarını etkilediği belirlenmiştir.^[25] Panea Pizarro ve ark. (2018) yaptıkları çalışmada gebelerin özellikle son trimesterde obstetrik öykü, bebeğe zarar verme endişesi sebebiyle cinselliğin azaldığı ve bu konuda tabuların olduğu, gebelerin bilgi eksikliğinin olduğu belirlenmiştir.^[26] Bu durumda özellikle de sağlık çalışanlarının gebelere cinsellikle ilgili bilgi vermeleri büyük önem taşımaktadır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmaya katılan gebelerin cinsel yaşam kaliteleri ölçek puanının yüksek olduğu görülmüştür. Fakat gebelerin gebelik dönemindeki cinsel yaşamla ilgili konularda sorun yaşayabildikleri ve bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Bu durumda da gebelik döneminin gebelerin cinsel yaşamlarını etkileyebilen bir dönem olduğu görülmüştür. Gebe sayısının kısıtlı olması nedeniyle daha fazla gebeye ulaşan çalışmalara ihtiyaç vardır. Bu sebeple gebelikte cinsellikle ilgili çalışmaların sayısının artırılması ve bu konuda gebelere düzenli ve etkili eğitimlerin verilmesi önerilmektedir.

Etik Kurul Onayı

Çalışma, Amasya Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu tarafından onaylandı. (onay tarihi ve sayısı: 20.01.2023/ E-30640013-050.01.04-113340). Amasya Sabuncuoğlu Şerefeddin Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nden (onay tarihi ve sayısı: 08.02.2023/ E-62949364-051.08-208871847) ve Suluova Devlet Hastanesi'nden (onay tarihi ve sayısı: 08.02.2023/ E-54300783-800-208938072) kurum izinleri alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi

Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar ilişkisi olmadığını beyan etmişlerdir.

Finansal Destek

Herhangi bir mali destek alınmamıştır.

Ethics Committee Approval

The study was approved by Amasya University Non-Interventional Research Ethics Committee. (date and number of approval: 20.01.2023/E-30640013-050.01.04-113340). Institutional permits were obtained from Amasya Sabuncuoğlu Şerefeddin Training and Research Hospital (date and number of approval: 08.02.2023/ E-62949364-051.08-208871847) and Suluova State Hospital (date and number of approval: 08.02.2023/ E-54300783-800-208938072).

Peer-review

Externally peer-reviewed.

Conflict of Interest

No conflict of interest was declared by the authors.

Financial Disclosure

No financial support has been received.

KAYNAKLAR

1. Can R, Dereli Yılmaz S, Çankaya S, Kodaz N. Gebelikte yaşanan sorunlar ve yaşam kalitesi ile ilişkisi. *Sağlık ve Toplum*. 2019;29(2).
2. Aksoy Derya Y, Özşahin Z, Uçar T, Erdemoğlu Ç, Ünver H. The relationship between impact of pregnancy complaints on the life quality of the pregnant women and their psychosocial health level. *Türk J Family Med Prim Care*. 2018;12(3). [CrossRef]
3. Aksoy A, Vefikuluçay Yılmaz D, Yılmaz M. Gebelikte cinsel yaşamı neler etkiler? Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Derg. 2019;3(1);45-53.
4. World Health Organization. Measuring sexual health: conceptual and practical considerations and related indicators. Geneva, Switzerland: World Health Organization. 2010. p. 1-13.
5. Beyazıt F, Pek E, Şahin B. Gebelik ve doğum sonrasında cinsel işlevlerde gözlenen değişiklikler: önyargı mı? yoksa gerçek mi? *Klinik Psikiyatri*. 2018;21:397-406. [CrossRef]
6. Kul Uçtu A, Bekmezci H, Özerdoğan N. Gebelikte cinsellik. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Derg*. 2017;6(3):171-5.
7. Bilge Ç, Mecdi Kaydırak M, Öner Ö, Balkaya NA. Gebelikte cinsel işlev ve cinsel memnuniyetin değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Derg*. 2021;9(2), 684-693. [CrossRef]
8. Seven M, Akyüz A, Güngör S. Predictors of sexual function during pregnancy. *J Obstet Gynaecol*. 2015;35(7):691-5. [CrossRef]
9. Cantarino SG, Matos Pinto JM, Oliveira Fabião JASA, Carrobes García AM, Abellán MV, Rodrigues MA. The importance of religiosity/spirituality in the sexuality of pregnant and postpartum women. *PLoS One*. 2016. [CrossRef]
10. Değerli Kodaz N, Ege E. Gebelikte cinsel yaşam kalitesi ve ilişkili faktörler. *Yüksek Lisans Tezi*. Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. 2013.
11. Topatan S, Koç E. Gebelik döneminde yaşanan kadın cinsel sıkıntı durumu ve ilişkili faktörler. *Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Tıp Derg*. 2020;34(1):13-9.
12. Symonds T, Boolell M, Quirk F. Development of questionnaire on sexual quality of life in women. *J Sex Marital Ther*. 2005;31:385-97. [CrossRef]
13. Tezbaşaran A. Likert tipi ölçek geliştirme klavuzu. 2. Baskı. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları; 1997.
14. Koyun A. Gebelikte cinsel fonksiyonların değerlendirilmesi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Derg*. 2012;3(3):170-5.
15. Güney E, Bal Z. Gebelerin, cinsel yaşam ve cinselliğe karşı tutumlarının değerlendirilmesi. *Androl Bul*. 2023;25:18-26. [CrossRef]
16. Yıldız Karahmet A, Madenoğlu Kıvanç M. Changing sexuality and influencing factors during pregnancy: a cross-sectional study. *Sağlık ve Yaşam Bilimleri Derg*. 2022;4(2):209-17. [CrossRef]
17. Aslantekin Özçoban F, Yalnız Dilcen H. The effect of pregnancy process on marital adjustment and sexuality. *Turk J Family Med Prim Care*. 2022;16(4):639-49. [CrossRef]
18. Bilen Sadi Z, Aksu H. Gebelikte eşlerin cinsel yaşamı ve etkileyen etmenlerin incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Derg*. 2016;19(2):128-38. [CrossRef]
19. Özkan S, Demirhan H, Özen Çınar İ. Gebelik ve bazı sosyodemografik özelliklerin cinsel fonksiyon üzerine etkisi. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Derg*. 2009;12(3):28-37.
20. Babazadeh R, Najmabadi KM, Masomi Z. Changes in sexual desire and activity during pregnancy among women in Shahroud, Iran. *Int J Gynaecol Obstet*. 2013;120:82-4. [CrossRef]
21. Bouzouita F, Ellouze H, El Kefi I, Chaari C, Ben Cheikh MW, Krir S, et al. Oumaya sexuality of the Tunisian pregnant women: facts between myth and reality. *Sexologies*. 2018;27:e103-e109. [CrossRef]
22. Oche OM, Abdullahi Z, Tunau K, Ango JT, Yahaya M, Raji IA. Sexual activities of pregnant women attending antenatal clinic of a tertiary hospital in North-West Nigeria. *Pan Afr Med J*. 2020;37:140. [CrossRef]
23. Ninivaggio C, Rogers RG, Leeman L, Migliaccio L, Teaf D, Qualls C. Sexual function 468 changes during pregnancy. *Int Urogynecol J*. 2017;28(6):923-9. [CrossRef]
24. Arıca, SG, Alkan S, Bali S, Mansuroğlu E, Özer C. Gebeliğin cinsel yaşam üzerine etkileri. *Türk Fam Physician*. 2014;2(3):19-24.
25. Yuvarlan E, Beydağ KD. Gebelerin gebelikte cinselliğe karşı tutumu ve etkileyen faktörler. *Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri ve Araştırmaları Derg*. 2024;6(1). [CrossRef]
26. Pizarro IP, Martin ATD, Prieto VB, Sánchez AM, Espuela FL. Comportamiento y actitud frente a la sexualidad de la mujer embarazada durante el último trimestre. *Estudio fenomenológico*. *Aten Primaria*. 2019;51(3):127-34. [CrossRef]